

М*еја интервју*

**ПРОФ. ЈАНЕ МИЛЈОВСКИ, РЕКТОР
НА ЊУЈОРК УНИВЕРЗИТЕТ СКОПЈЕ**

И ВО МАКЕДОНИЈА МОЖЕ ДА СЕ СТУДИРА ЗА ДА СЕ ДОБИЕ БРИТАНСКА ДИПЛОМА

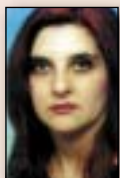
Професоре Милјовски, неодамна Њујорк универзитетот ги промовираше ексклузивните постдипломски студии. Што им нуди овој Универзитет на идните постдипломци?

МИЛЈОВСКИ: Ова е единствена понуда од овој тип во Македонија. На студентите им се овозможува да се здобијат со престижната британска диплома за додипломски и за постдипломски студии од Staffordshire University, без да ја напуштат Македонија. Овој факт е значаен ако се знае податокот дека Македонија има проблем со високообразованите кадри во државата. Голем број млади луѓе ја напуштаат земјата заради школување во странство на афирмирани универзитети. По завршувањето на студиите повеќето од нив не се враќаат дома. Притоа земјата сè повеќе тоне во неразвиеност и има мал капацитет за соработка со светот околу нас. Дури и во самата земја, многу често странските компании кои инвестираат кај нас, се жалат дека нема доволно стручен кадар за работа во современи услови. Од тука, ние појдовме од потребата на младите луѓе кои се подготвуваат да се соочат со предизвиците на современиот свет, да им понудиме образо-

вание со квалитет кој е еднаков на оној на најдобрите универзитети во светот. И тоа да им го понудиме овде во Македонија.

Конкретно за постдипломците тоа значи дека сите предавања ќе се реализираат во нашите простории, а наставата ќе ја изведуваат домашни и странски професори кои ќе доаѓаат во Македонија. Овие постдипломски програми се така структурирани за да им помогнат на веќе вработените да го подигнат своето ниво на извршување на секојдневните работни обврски. Меѓутоа, ова не значи дека и луѓе без работно искуство не можат да ги посетуваат постдипломските програми, уште повеќе ако се знае дека практичната настава отсуствува од нашиот високообразован систем. Од самиот почеток на студирањето на постдипломските програми на Staffordshire University, студентот го проширува своето знаење кое ќе може практично да го искористи во својата работа, а истовремено се здобива и со севкупен збир на вештини и знаења потребни во секојдневната практика. Новоздобиените теоретски знаења и аналитички и практични вештини се применливи веднаш, додека интеракцијата со колегите кои доаѓаат од различни средини овозможува дополнително искуство во студирањето.

Програмите се следат на англиски јазик, тие се селективни и интензивни, обезбедувајќи висок стандард на образование. Целта на овие програми е да им обезбедат на кандидатите надградување на нивното образование, како и професионално надградување во рамките на нивните професии. Исто така, програмите се приспособени на предизвиците на глобалната средина, пренесувајќи им на кандидатите вештини и техники, кои понатаму ќе им помогнат да го достигнат својот потенцијал во работното опкружување.

Разговорот го водеше:
Милева ЛАЗОВА

Професорот Јане Милјовски е роден е во Скопје на 1.5.1946 г. Дипломира на Економскиот факултет во Скопје во 1973 г., во 1983 г. магистрира, а во 1989 г. ја брани докторската дисертација. Од 1974 г. до 1975 г. работи во Министерството за меѓународни економски односи во Владата на СРМ. Во периодот 1976-1989 г. е асистент на Правниот факултет при Универзитетот "Кирил и Методиј" во Скопје. За професор е именуван во 1989 г. и функцијата ја извршува до 1991 г. кога е именуван за министер без ресор, одговорен за приватизацијата, како и за реформите во економскиот систем. Оваа функција ја извршува до 1994 г. кога е назначен за министер за финансии во Владата на РМ. Во овој период воедно е и гувернер во Европската банка за обнова и развој и гувернер во Светска банка. Од 1996 до 1997 г. е заменик-премиер во Владата на РМ, одговорен за односите со ЕУ, како и национален координатор за меѓународната помош за Македонија. Од 1997 до 2005 г. работи како редовен професор на Правниот факултет во Скопје, од 2005 до 2007 г. е декан на Факултетот за бизнис администрација на Њујорк универзитетот Скопје, а од 2007 г. до денес ја извршува функцијата ректор на овој Универзитет.

Професорите кои ќе предаваат на овие студии, покрај теоретско, имаат и големо практично знаење со кое се добиле преку долгогодишно работење во познати светски компании. Засега се нудат програми во областа на бизнисот и компјутерските науки, со тенденција во натамошниот период да се проширува понудата и во другите области.

Особено е битно да се напомене дека прв пат од наредната учебна година истите програми ќе се нудат и на додипломско ниво, со што ќе им се овозможи и на редовните студенти во Македонија да се здобијат со британска диплома, без да ја напуштат Македонија.

Њујорк универзитетот потпиша партнерство со Staffordshire University. За каков Универзитет станува збор и од каде произлезе тоа партнерство?

МИЛЈОВСКИ: Staffordshire University е еден од најстарите и најпознатите универзитети во Англија, основан 1900 година, кој се развил како еден од водечките динамични и напредни образовни институции во Англија. Во моментот Универзитетот брои 9.000 редовни, 5.200 вонредни и околу 5.000 студенти, кои ги следат нивните програми во партнер-институциите надвор од земјата.

Овој Универзитет е познат и докажан по големиот успех постигнат во однос на обезбедувањето квалитетно образование и развојот на иновативни курсеви, исто така, и по ви-

М

еја интервју

ПРОФ. ЈАНЕ МИЛЈОВСКИ

соката вработеност на студентите кои таму го комплетираат своето образование. Околу 90 отсто од дипломираните студенти на Staffordshire University се вработени, продолжувајќи на дополнителни обуки во наредните шест месеци, додека 66 отсто од тие вработени се на менаџерски позиции.

Која е целта на соработката меѓу овие два универзитета?

МИЛЈОВСКИ: Staffordshire University и Њујорк универзитетот ја почнаа својата соработка во 2007 година, препознавајќи ја потребата за долгорочна и континуирана соработка во полето на додипломски и постдипломски студии, докторски програми, истражувања, програми за размена и обука на вработени и студенти, како и размена на информации и публикации.

Staffordshire University е еден од најстарите и најпознатите универзитети во Англија, основан 1900 година, кој се развил како еден од водечките динамични и напредни образовни институции во Англија. Околу 90 отсто од дипломираните студенти на Staffordshire University се вработени, продолжувајќи на дополнителни обуки во наредните шест месеци, додека 66 отсто од тие вработени се на менаџерски позиции.

Програмите во областа на бизнисот и компјутерските науки, кои ги нуди Њујорк универзитетот Скопје се франшиза на Staffordshire University и преку имплементацијата на неговиот систем на студирање, кој вклучува и задолжителен ангажман на надворешни и независни испитувачи, двете институции заедно ќе се грижат за квалитетот на образованието, кое соодветствува не само со програмите кои се нудат на Staffordshire University, туку и со програмите од другите универзитети во Обединетото Кралство. Успешното завршување на овие

студии води кон здобивање престижна диплома од Staffordshire University и диплома од Њујорк универзитет Скопје.

Њујорк универзитетот постои веќе три години. Која е неговата мисија?

МИЛЈОВСКИ: Њујорк универзитетот Скопје е заснован врз принципот на овозможување образование од највисок квалитет за студентите, согласно стандардите воспоставени од водечките универзитети во САД и во ЕУ. Поради тоа, Њујорк универзитетот Скопје функционира врз основа на своите фундаментални принципи: висококвалитетно образование, меѓународен карактер, европски студиски програми, американски стил на образование и динамика. Мисијата на Њујорк универзитетот Скопје е да им овозможи на студентите да се здобијат со универзитетска диплома на додипломско и постдипломско ниво во повеќе академски и експертски области; да им обезбеди теоретско знаење и практични вештини и сигурност, неопходни за натамошно остварување на нивната кариера на голем број работни места и за успех во различна и конкурентна меѓународна работна средина; да ги подготви да станат поактивни и продуктивни граѓани на светската заедница, како и да ги изложи на нови начини на размислување.

Образовниот систем на Њујорк универзитетот Скопје е да им обезбеди на своите студенти и општо и специјалистичко

Голем број млади луѓе ја напуштаат земјава за да се школуваат во странство на афирмирани универзитети. По студиите повеќето од нив не се враќаат. Од тука, ние појдовме од потребата на младите луѓе кои се подготвуваат да се соочат со предизвиците на современиот свет, да им понудиме образование со квалитет кој е еднаков на оној на најдобрите универзитети во светот. И тоа да им го понудиме овде во Македонија.

образование. Општото образование е дел од академската програма, кое го зголемува знаењето на студентите за некои основни принципи, концепти и методологии и им помага да ги разберат и да ги применат принципите на критичко размислување, јасно и ефикасно да ги пренесат своите идеи во писмена и во усна форма, да развијат компетентност за аналитичко размислување, како и да развијат вештини кои ќе им овозможат независен пристап до информации и до ресурси за натамошно истражување и учење и да се здобијат со информации и искуство, кои ќе им помогнат во донесувањето на ефективни одлуки поврзани со кариерата.

Каков е интересот од страна на младите за студирање на овој Универзитет?

МИЛЈОВСКИ: Од година во година се зголемува интересот за студирање на нашиот Универзитет, а особено се надеваме дека тој ќе биде поголем од оваа година, кога почнуваме да ги нудиме додипломските студии, кои се во соработка со Staffordshire University. Тоа ќе биде единствена понуда од овој тип во Македонија и ќе им овозможи на идните студенти да студираат и да се здобијат со британска диплома без да ја на-

пуштат земјата, со што значајно би се намалиле трошоците за студирање во странство.

Годинава се запишани околу 100 студенти, меѓу нив има и студенти од странство, а воедно етничката припадност на студентите вклучува различни националности. Њујорк универзитетот Скопје му е посветен на одржувањето на позитивна атмосфера во учењето, работата и живеењето и притоа не дискриминира врз основа на раса, боја на кожа, национално потекло, пол, возраст, хендикеп, вероисповед, брачен или родителски статус или други ирелевантни разлики при прием на студенти и вработување на кадар. Универзитетот му е посветен на работењето со разновидности на најпозитивен начин.

Кои факултети функционираат во рамките на овој Универзитет?

МИЛЛОВСКИ: Во рамките на нашиот Универзитет функционираат пет факултети - **Факултетот за бизнис администрација**, кој од оваа година ќе биде по програма на Staffordshire University. Оваа програма е сè уште во процес на валидација, процес кој треба да заврши во првата половина на јуни, со што на новата генерација студенти ќе ѝ се овозможи да го почувствуваат британскиот квалитет на образование, а воедно по дипломирањето ќе се здобијат со британска диплома од Staffordshire University и со диплома од Њујорк универзитетот Скопје. Потоа Факултет за компјутерски науки и информатички технологии - нашата понуда на странски програми на додипломско ниво во соработка со Staffordshire University (Англија) продолжува со програмите кои ги нуди Факултетот за компјутерски науки и информатички технологии. Така, понудата од првиот циклус на студии ќе биде збогатена со програми во следниве области: применети и бизнис информатички технологии, веб и мултимедија, како и компјутерски науки и софтверско инженерство.

Квалитетот на нашиот тим на предавачи, опременоста на институцијата со современи компјутерски лаборатории и нашата библиотека со сите неопходни книги кои се користат во наставата, ги задоволуваат и најстрогите услови за востановување на универзитетска соработка со нашиот партнер универзитет од Англија. Сите програми се изведуваат на англиски јазик и завршуваат со две дипломи - домашна и доделена од Staffordshire University. Следи **Факултетот за меѓународни односи, политика и европски студии**, кој нуди единствена и опсежна студиска програма, на два јазика, англиски и македонски. Интердисциплинарноста на студиите овозможува за студентите темелно разбирање на политичките институции, актерите и процесите на меѓународната сцена, како и темелна анализа на историјата, филозофијата, политичкиот и економскиот систем на Европа, јадрото на западната цивилизација. Сите овие теми се проучуваат од различни перспективи, овозможувајќи им на студентите да се здобијат со знаења за интеракцијата и меѓузависноста на големите општествени, културолошки, економски и политички прашања во модерниот свет. Можноста за нашите дипломци се широки и вклучуваат кариери во јавната администрација, како што е Министерството за надворешни работи, локалната самоуправа, консултантски фирми и истражувачки институти, домашни и меѓународни медиуми, домашни и меѓународни бизниси, домашни и меѓународни невладини организации, меѓународни организации. Факултетот ги поддржува сите студенти во нивните професионални планови преку обезбедување професионални контакти и практично искуство во различни организации. **Правен факултет за деловно право.** Студиската програма покрива различни аспекти од деловното право, и им дава можност на студентите темелно да ги проучат сите актуелни прашања и трендови во деловното право. Ова подразбира споредбена анализа на природата, функциите и практичната примена на правото во домашниот и во меѓународниот правен систем. Овој уникатен процес на едукација се

М

еја интервју

ПРОФ. ЈАНЕ МИЛЈОВСКИ

одвива преку користење на најновите светски и домашни истражувања и литература, и преку искуствата на докажани професори и експерти од областа, со искуства и образование од етаблирани светски компании и универзитети.

Факултетот нуди три насоки и тоа: Деловно право и претприемништво; Банки осигурување и финансиски пазари; и Човечки ресурси, трудово право и социјално осигурување, што им овозможува на студентите да специјализираат во различни области од деловното право. За оние кои сакаат да го продолжат своето образование во некоја од овие области, факултетот нуди и високо квалитетни магистерски програми.

туку претпочитува и еден интердисциплинарен пристап, во кој јазикот и литературата се изучуваат заедно со други теми, како филозофија, комуникации, деловен и правен јазик, како и културни студии.

Пред една година имавте проблем околу статусот на сопствеништво. Го надминавте ли и дали тоа негативно влијаеше врз работата на Универзитетот?

МИЛЈОВСКИ: Самата соработка со Staffordshire University покажува дека проблемот е надминат. Не можам да кажам дека немаше никакви проблеми, но тие не се одразија до таа мера негативно за да не може Универзитетот да продолжи нормално да работи. Сè уште се среќаваме со проблеми на погрешно интерпретирање на нашиот идентитет, но тоа од ден на ден е сè помало и сè повеќе луѓе нè препознаваат преку соработката со Staffordshire University. Нашата натамошна маркетинг кампања треба уште повеќе да влијае позитивно на нашето препознавање и одвојување од останатата понуда.

За сега имаме соработка со најуспешните домашни компании како Космофон, Т-Мобиле, Комерцијална банка, Стопанска банка, Ernst & Young, Македонски телекомуникации и други. Ова е особено значајно за студентите да се здобијат со неопходното практично знаење. Голем дел од студентите успешно ја завршуваат праксата, со што по дипломирањето добиваат и постојана работа во компанијата која ја посетувале.

Дали планирате соработка со компании кои се надвор од Македонија и дали со тоа би се остварило продуцирање на кадри, кои по завршувањето на студиите ќе бидат со обезбедено работно место?

МИЛЈОВСКИ: За сега имаме соработка со најуспешните домашни компании како Космофон, Т-Мобиле, Комерцијална банка, Стопанска банка, Ernst & Young, Македонски телекомуникации и други. Тоа значи дека секој студент на Њујорк универзитетот Скопје во периодот од јули до септември има можност да избере да оди на пракса во некоја од овие компании. Ова е особено значајно за студентите да се здобијат со неопходното практично знаење, кое ќе им овозможи по дипломирањето многу полесно да се вклопат во работните средини. Голем дел од студентите успешно ја завршуваат праксата, со што по дипломирањето добиваат и постојана работа во компанијата која ја посетувале.

Во натамошниот период е предвидена и соработка со компании надвор од Македонија преку соработката со нашиот партнер Staffordshire University. Како што претходно реков, тоа е Универзитет кој цели на идните студенти, покрај теоретското знаење, да им пренесе и практично знаење, така што тие веќе имаат воспоставена интернационална мрежа на компании, со кои соработуваат, мрежа која ќе можат да ја користат и нашите студенти кои ќе слушаат предавања по програмата на Staffordshire University.

На **Факултетот за студии по комуникации и медиуми** студиите се дизајнирани како студии кои опфаќаат теорија и анализа на динамиката на целосниот комуникациски процес во современото општество. Студиите на овој Факултет даваат единствена можност теоретското знаење да се примени во актуелни услови и ги подготвуваат студентите за идни предизвици и трендови во европската и во светската практика. Студентите ќе се оспособат за професионално извршување на работните обврски и задачи како специјалисти за односи со јавноста во јавниот, комерцијалниот и непрофитниот сектор, за новинари во печатените и електронските медиуми, за аналитичари на комуникации, медиуми и системи, стручњаци за медиумска проблематика, медија-планери, менаџери на медиуми и продуцентски фирми. Од студентите се очекува да развиваат посебни истражувачки вештини, со цел да ги задоволат потребите на своите работни места. На **Факултетот за англиски јазик и литература** програмата се состои од предмети кои се во тек со најсовремените трендови во изучување на филологијата и книжевноста. Се сосредочува не само на часови по јазик и литература, кои се занимаваат со поединечни лингвистичко-литературни движења и феномени,